

Cymorth i gynllunio eich ymddeoliad

Gwybodaeth am
eich Pensiwn y
Wladwriaeth ac
olrhain hen bensiwn

DWP

Adran Gwaith
a Phensiynau

Mae cael y wybodaeth a'r help cywir pan fyddwch am ymddeol yn hanfodol. Mae'r dafl en hon yn sôn am y cymorth y gallech ei gael. Nid yw'n mynd i fanylion, ond mae'n egluro o ble y gallwch gael rhagor o wybodaeth a phwy i gysylltu ag ef. Efallai y gall sefydliadau eraill hefyd eich helpu.

Blaengynllunio

Nid yw fyth yn rhy gynnar i fl aengynllunio a sicrhau bod gennych yr arian sydd ei angen arnoch pan fyddwch yn ymddeol. Bydd dechrau cynllun cynilo neu gynllun pensiwn yn ychwanegu at faint o arian sydd gennych i fyw arno pan fyddwch yn ymddeol.

I gael rhagor o wybodaeth am fl aengynllunio, ewch i www.direct.gov.uk/pensiynaurgweithle

Mae dau adnodd defnyddiol ar y wefan:

- Mae'r 'Proffiliwr Pensiwn y Wladwriaeth' yn defnyddio gwybodaeth rydych yn ei darparu i gyfrifo eich oedran Pensiwn y Wladwriaeth ac yn rhoi amcangyfrif am faint o Bensiwn sylfaenol y Wladwriaeth y gallech ei gael.
- Mae 'Waled y Dyfodol' yn cyfrifo faint o arian y gall fod ei angen arnoch i fyw.

Ar hyn o bryd oedran Pensiwn y Wladwriaeth yw 65 i ddynion. Mae oedran Pensiwn y Wladwriaeth i ferched yn codi'n raddol o 60 oed i 65 oed. O fis Rhagfyr 2018, bydd oedran Pensiwn y Wladwriaeth i ddynion a merched yn dechrau codi i gyrraedd 66 oed ym mis Hydref 2020.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn www.direct.gov.uk/pensiwnywladwriaeth

Cael gwybod faint y gallech ei gael

I gael rhagor o fanylion am faint y gallech ei gael, gallwch wneud cais am amcangyfrif o'ch Pensiwn y Wladwriaeth yn seiliedig ar eich cofnod cyfraniadau Yswiriant Gwladol. Mae hyn yn rhoi amcangyfrif o'r Pensiwn sylfaenol ac ychwanegol y Wladwriaeth y gallech ei gael.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn
www.direct.gov.uk/rhagolwgpensiwn

Os credwch efallai na chewch Pensiwn y Wladwriaeth sylfaenol llawn, efallai y byddwch am ystyried talu cyfraniadau Yswiriant Gwladol gwirfoddol.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn
www.direct.gov.uk/ychwaneguatyg

Hwyrach mai dim ond rhan o'r darlun yw Pensiwn y Wladwriaeth. Os oes gennych bensiwn gweithle neu bensiwn personol, gallwch ofyn i'ch darparwr am ragolwg o faint y gallai ei dalu.

Os ydych wedi colli manylion hen gynllun pensiwn gweithle neu bersonol, efallai y gall y Gwasanaeth Orlhain Pensiynau helpu i roi manylion cyswllt ar ei gyfer. Bydd angen i chi gysylltu â'r cynllun pensiwn eich hun i weld a oes gennych hawl i unrhyw beth.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn
www.direct.gov.uk/olhrainpensiwn

Gall amcangyfrif Pensiwn y Wladwriaeth roi syniad i chi faint o incwm y gallech ei gael pan fyddwch wedi ymddeol. Ond cyn i chi wneud unrhyw benderfyniadau, efallai y byddwch am gael cyngor ariannol annibynnol.

I gael gwybod sut i wneud hynny, ewch i
www.moneyadviceservice.org.uk/yourmoney

Cyrraedd Oedran Pensiwn y Wladwriaeth

Mae llawer o bobl yn mwynhau gweithio ac yn parhau i weithio dros oedran Pensiwn y Wladwriaeth. Hwyrach bod gennych fwy o opsiynau nag a gredwch.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn
www.direct.gov.uk/pensiynaugweithle

Gallwch hawlio eich Pensiwn y Wladwriaeth os ydych yn parhau i weithio neu beidio. Neu gallwch ohirio gwneud cais i gael Pensiwn y Wladwriaeth wythnosol ychwanegol neu gyfandaliad yn ogystal â'ch Pensiwn y Wladwriaeth wythnosol ar ddyddiad yn ddiweddarach. Gelwir hyn yn 'gohirio' eich pensiwn.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn
www.direct.gov.uk/gohiriopensiwnywladwriaeth

Gwneud cais am eich pensiwn y wladwriaeth

Nid ydych yn cael eich Pensiwn y Wladwriaeth yn awtomatig. Mae'n rhaid i chi wneud cais amdano. Efallai ni fydd angen i chi wneud cais os ydych yn cael budd-daliadau nawdd cymdeithasol penodol.

Cyn i chi gyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, byddwn yn cysylltu â chi i ddweud wrthyh beth sydd angen i chi ei wneud. Os nad ydych wedi clywed gennym erbyn i chi fod bythefnos i ffwrdd o oedran Pensiwn y Wladwriaeth, ffoniwch ni ar **0800 731 7898** (ffôn testun **0800 731 7339**).

Ffonau testun

Os oes gennych ffôn testun am na allwch siarad neu glywed yn dda, mae rhifau gwahanol ar gyfer pob gwasanaeth a restrir yn y dafl en hon. Nid yw'r rhifau hyn yn derbyn galwadau llais na negeseuon testun o ffonau symudol.

Rhagolwg Pensiwn y Wladwriaeth Ffôn Testun **0845 300 0169**.

Mae gennym hefyd dafl enni gwybodaeth sylfaenol sy'n cwmpasu:

- Cymorth os ydych yn sâl neu'n anabl
- Cymorth ar gyfer gofalwyr
- Cymorth i rieni a gwarcheidwaid
- Cymorth yn dilyn marwolaeth
- Cymorth os ydych yn chwilio am waith.

Mae'r wybodaeth hon mewn fformatau eraill ar gais.

Os na allwch ddefnyddio'r rhyngwrwyd, gallwch ffonio am dafl en fanylach.

Ffôn **0845 606 5065**
Ffôn Testun **0845 604 0210**

Cost galwadau

Mae galwadau i rifau **0800** yn y dafl en hon am ddim o linellau daear BT a'r rhan fwyaf o ffonau symudol.

Ni ddylai galwadau i rifau **0845** o linellau daear BT gostio mwy na 5c y funud a 13c am sefydlu'r alwad. Efallai y byddwch yn talu mwy os defnyddiwch gwmni ffôn arall neu ffôn symudol. Gall galwadau o ffonau symudol gostio hyd at 40c y funud, felly holwch eich darparwr gwasanaeth am gost galwadau. Roedd y prisiau'n gywir ar y dyddiad isod.

Canllaw yn unig yw'r dafl en hon ac nid yw'n cwmpasu'r holl amgylchiadau a all godi. Rydym wedi gwneud ein gorau i sicrhau bod y dafl en yn gywir ar y dyddiad isod. Mae'n bosibl y bydd rhywfaint o'r wybodaeth wedi'i gorsymleiddio neu'n dod yn llai cywir dros amser, er enghraifft oherwydd newidiadau i'r gyfraith. Rydym yn argymhell eich bod yn cael cyngor annibynnol cyn gwneud penderfyniadau ariannol ar sail y dafl en hon.

Nod y Ganolfan Byd Gwaith yw darparu gwasanaeth o safon uchel i'w holl gwsmeriaid. Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn ein Siarter Cwsmeriaid yn www.direct.gov.uk/siarterdwp

Support for planning your retirement

Information on
your State Pension
and on tracing an
old pension

Getting the right information and help when you're about to retire is essential. This leaflet tells you about the support you might get. It doesn't go into detail, but explains where you can get more information and who to contact. Other organisations may also be able to help you.

Planning ahead

It's never too early to plan ahead and make sure you have the money you need when you retire. Starting a savings plan or a pension scheme will give you more money to live on when you retire.

To find out about planning ahead,
go to **www.direct.gov.uk/workplacepensions**

The website includes two useful tools:

- The 'State Pension profiler' uses information you provide to work out your State Pension age and give you an estimate of how much basic State Pension you may get.
- The 'Future Wallet' works out how much money you may need to live on.

State Pension age is currently 65 for men. Women's State Pension age is rising in stages from 60 to 65. From December 2018, the State Pension age for both men and women will start to increase to reach 66 in October 2020.

Find out more at
www.direct.gov.uk/spacalculator

Finding out how much you may get

To get more detailed information about what you may get, you can apply for an estimate of your State Pension based on your National Insurance contributions record. This gives you estimates of the basic and additional State Pension you may get.

To find out more go to
www.direct.gov.uk/pensionforecast

If you think you may not get a full basic State Pension, you may want to think about paying voluntary National Insurance contributions.

Find out more at
www.direct.gov.uk/topupni

State Pension may be only part of the story. If you have a workplace or personal pension, you can ask your provider for a forecast of how much it might pay.

If you've lost the details of an old workplace or personal pension scheme, the Pension Tracing Service may be able to give you the contact details for it. You'll need to contact the pension scheme yourself to check if you're entitled to anything.

Find out more at
www.direct.gov.uk/pensiontracing

State Pension estimates can give you an idea of how much income you may get in retirement. But before you make any decisions you may want to get independent financial advice.

To find out how to do that, visit
www.moneyadvice.service.org.uk/yourmoney

Approaching State Pension age

Many people enjoy working and carry on working past their State Pension age. You may have more options than you think.

Find out more at
www.direct.gov.uk/workplacepensions

You can claim your State Pension whether or not you continue working. Or you can put off claiming and get some extra weekly State Pension or a lump sum plus your weekly State Pension at a later date. This is called 'deferring' your pension.

Find out more at
www.direct.gov.uk/statepensiondeferral

Claiming your state pension

You don't get your State Pension automatically. You have to claim it. If you are getting certain social security benefits you may not need to claim.

Before you reach your State Pension age, we'll contact you to tell you what you need to do. If you haven't heard from us by the time you're two weeks from your State Pension age, phone us on **0800 731 7898** (textphone **0800 731 7339**).

Textphones

If you have a textphone because you can't speak or hear clearly, there are different numbers for each service listed in this leaflet. These numbers don't accept voice calls or text messages from mobile phones.

We also have basic information leaflets covering:

- Support if you are ill or disabled
- Support for carers
- Support for parents and guardians
- Support after a death
- Support if you are looking for work.

This information is available in other formats on request.

If you can't use the internet, you can phone for a more detailed leaflet.

Phone **0845 606 5065**
Textphone **0845 604 0210**

Call charges

Calls to the 0800 numbers in this leaflet are free from BT land lines and most mobiles.

Calls to 0845 numbers from BT land lines should cost no more than 5p a minute with a 13p call set-up charge. You may pay more if you use another phone company or a mobile phone. Calls from mobile phones can cost up to 40p a minute, so check the cost of calls with your service provider. Charges were correct as of the date below.

This leaflet is only a guide and does not cover every circumstance. We have done our best to make sure the leaflet is correct as of the date below. Some of the information may be oversimplified or may become inaccurate over time, for example because of changes to the law. We recommend that you get independent advice before making financial decisions based on this leaflet.

DWP aim to provide a high quality of service to all our customers. You can find out more in our customer charter at www.direct.gov.uk/dwpcharter

plain English
approved
by the word centre